

Fremmet av Kaveh Kawousi

U5: Bygg byen der folk bor

Oslo trenger flere boliger og bedre lokalsamfunn, samtidig som byen må kutte klimagassutslipp og ta vare på naturmangfold. Hvordan vi velger å vokse framover vil prege hverdagsliv og livskvalitet i mange år, og påvirke hvor lett det er å komme til arbeid, tjenester, møteplasser og rekreasjonsmuligheter. Derfor må arealpolitikken ses som fordelingspolitikk, og ta utgangspunkt i hvordan byens romlige struktur kan påvirke folks liv.

Store deler av ytre by er i dag preget av monofunksjonelle boområder og store avstander mellom bolig, arbeid og tjenester. Det gir høyt transportbehov og nabolag med svake tjenestetilbud, få lokale arbeidsplasser og færre møteplasser. Oslo er en delt by, og denne arealstrukturen bidrar til å videreføre de sosiale og økonomiske forskjellene.

Når bilbruken skal ned, kan omstillingen ramme skjevt dersom vi ikke samtidig endrer årsakene til bilavhengighet. I områder der hverdagsfunksjonene ligger langt unna, er i bilen i dag i praksis en forutsetning for å få hverdagen til å gå opp. Vi må derfor styrke lokale tilbud for å hindre at husholdninger med lav inntekt får mindre mobilitet og svakere tilgang til jobbmuligheter, velferdstjenester og fritidstilbud. Samferdselspolitikk må kobles til arealpolitikk for å redusere transportfattigdom.

Mye av innsatsen i levekårsutsatte områder har vært organisert som tidsavgrensede satsinger og enkeltprosjekter. Det kan gi viktige lokale løft, men endrer i mindre grad de strukturelle forholdene som skaper avhengighet av lange reiser og ensidig arealbruk. Skal forbedringene vare, må innsatsen forankres i langsiktig arealpolitikk og systematisk transformasjon av eksisterende by.

Framtidig byutvikling i ytre by bør derfor prioritere styrking av eksisterende nabolag framfor videre byspredning. Nye satellittområder medfører naturinngrep, store infrastrukturkostnader og økt transportbehov, og bidrar i liten grad til å redusere forskjeller. Samtidig finnes det betydelig potensial i transformasjon og fortetting av grå arealer i eksisterende nabolag: mer funksjonsblanding, sterkere lokalsentre og kortere avstander i områder der folk allerede bor.

Erfaring viser imidlertid at ønsket utvikling i ytre by ikke nødvendigvis skjer av seg selv. Lavere kvadratmeterpriser kan gjøre transformasjon mer risikofylt for private aktører, og markedet alene vil derfor ikke nødvendigvis levere nabolagene Oslo trenger. Kommunen må derfor ta en mer aktiv og strategisk rolle både som planlegger og utviklingsaktør.

Som planmyndighet må kommunen utarbeide egne strategiske reguleringsplaner som reduserer planrisiko og terskelen for gjennomføring. Som utviklingsaktør må kommunen bidra til gjennomføring gjennom etablering av et kommunalt tomteutviklingsselskap som kan drive strategiske tomtekjøp, samle eiendommer og utvikle nøkkelområder. Slik kan Oslo styrke eksisterende nabolag og samle arbeid, tjenester og møteplasser nærmere der folk bor.

Oslo SV vil:

- prioritere fortetting og transformasjon av grå arealer i ytre by framfor nedbygging av natur- og jordbruksområder.
- stanse planlegging og utbygging av Gjersrud–Stensrud som nytt utbyggingsområde, og i stedet styrke eksisterende lokalsentre og knutepunkter i Oslo sør.

- 41 ▪ innarbeide et tydelig fordelings- og klasseperspektiv i planverk og arealstrategier, med
- 42 tiltak som reduserer transportfattigdom og øker tilgang til byens ressurser for
- 43 husholdninger med lav inntekt.
- 44 ▪ utpeke flere utviklingsområder i kommuneplanens arealdel i eksisterende nabolag i
- 45 ytre by, slik at flere steder får rammer og forutsigbarhet for fortetting, flere tjenester og
- 46 lokale arbeidsplasser.
- 47 ▪ styrke Plan- og bygningsetaten og gi etaten mandat til å utarbeide strategiske
- 48 reguleringsplaner der markedet selv ikke utløser ønsket utvikling.
- 49 ▪ etablere et kommunalt tomteutviklingsselskap, og bruke strategiske tomtekjøp og
- 50 oppkjøp av nøkkelarealer for å realisere ønsket utvikling i ytre by.
- 51 ▪ utrede «rett på byggesak» for småskala fortetting og transformasjon der overordnede
- 52 planer allerede avklarer rammer og kvalitetskrav for å effektivisere utvikling i ytre by.
- 53 ▪ revidere kommunens campusstrategi, med mål om flere utdanningsinstitusjoner og
- 54 sterkere kunnskapsmiljøer i ytre by.
- 55 ▪ flytte flere kommunale arbeidsplasser til ytre by.